

УДК 001.8(092):575(477)

DOI <https://doi.org/10.24919/3083-6158.19/61.13>

Світлана НИЖНИК

кандидат історичних наук, старший дослідник, завідувач сектору, Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН, вул. Героїв Оборони, 10, м. Київ, Україна, індекс 03121 (svitlana_n_v@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4777-8018>

Бібліографічний опис статті: Нижник, С. (2026). Наукова та адміністративна діяльність Олексія Созінова в умовах кризи радянської системи (1960–1980-ті рр.). *Українські історичні студії*, 19(61). doi: <https://doi.org/10.24919/3083-6158.19/61.13>

**НАУКОВА ТА АДМІНІСТРАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОЛЕКСІЯ СОЗІНОВА
В УМОВАХ КРИЗИ РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ (1960–1980-ТІ РР.)**

Анотація. *Мета статті* – всебічно проаналізувати наукову та адміністративно-організаторську діяльність Олексія Созінова у 1960–1980-х рр. у контексті загострення кризи радянської наукової та управлінської системи, з'ясувати його внесок у розвиток генетики й селекції рослин, формування наукової школи та модернізацію наукових підходів в умовах системних обмежень і викликів того періоду. **Методологія дослідження.** Дослідження проведено із застосуванням загальнонаукових принципів об'єктивності, історичної достовірності, системності й наступності, а також із використанням історико-хронологічного та порівняльного методів. **Наукова новизна.** Показано еволюцію наукової концепції О. Созінова в ситуації поступового звуження можливостей радянської моделі управління наукою, що дає змогу по-новому оцінити місце вченого у вітчизняній історії біології та у розвитку інституційної автономії наукових установ. **Висновки.** Узагальнюючи результати дослідження, встановлено, що діяльність Олексія Созінова у 1960–1980-х рр. стала одним із ключових чинників збереження й розвитку вітчизняної генетики в умовах інституційного тиску та ідеологічних обмежень пізньорадянського періоду. Доведено, що поєднання ним наукового лідерства та адміністративних компетенцій забезпечило формування ефективної наукової школи, зміцнення матеріально-технічної бази, кадрового потенціалу Всесоюзного селекційно-генетичного інституту, розширення міжнародної взаємодії та інтеграцію українських досліджень у світовий науковий простір. Показано, що стратегічні управлінські рішення вченого сприяли модернізації теоретико-методологічних підходів у генетиці та селекції рослин і створили підґрунтя для подальшого розвитку цих напрямів у період становлення незалежної України.

Ключові слова: О. О. Созінов, Всесоюзний селекційно-генетичний інститут, генетика, селекція, генетико-селекційна наука, аграрна історія.

Svitlana NYZHNYK

Candidate of Historical Sciences, Senior Researcher, Head of Sector, National Scientific Agricultural Library of the National Academy of Agrarian Sciences, 10, Heroiv Oborony Str., Kyiv, Ukraine, postal code 03121 (svitlana_n_v@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4777-8018>

To cite this article: Nyzhnyk, S. (2026). Naukova i administratyvna diyalnist Oleksiya Sozinova v umovakh kryzy radyanskoyi systemy (1960–1980-ti rr.) [Scientific and administrative activities of Alexei Sozinov in the context of the crisis of the Soviet system (1960s–1980s)]. *Ukrainski istorychni studii – Ukrainian Historical Studies*, 19(61). doi: <https://doi.org/10.24919/3083-6158.19/61.13> [in Ukrainian].

**SCIENTIFIC AND ADMINISTRATIVE ACTIVITIES OF ALEXEY SOZINOV
IN THE CONTEXT OF THE CRISIS OF THE SOVIET SYSTEM (1960S–1980S)**

Summary. *The purpose of this article* is to comprehensively analyze the scientific and administrative-organizational activities of Oleksii Sozinov in the 1960s–1980s in the context of the worsening crisis in the

*Soviet scientific and administrative system, to determine his contribution to the development of genetics and plant breeding, the formation of a scientific school, and the modernization of scientific approaches in the context of the systemic constraints and challenges of that period. **Research methodology.** The research was conducted using general scientific principles of objectivity, historical accuracy, consistency, and continuity, as well as historical-chronological and comparative methods. **Scientific novelty.** The evolution of O. Sozinov's scientific concept in the context of the gradual narrowing of the possibilities of the Soviet model of science management is shown, which makes it possible to reassess the scientist's place in the history of biology in Ukraine and in the development of institutional autonomy of scientific institutions. **Conclusions.** Summarizing the results of the study, it was established that the activities of Oleksii Sozinov in the 1960s–1980s became one of the key factors in the preservation and development of domestic genetics under the conditions of institutional pressure and ideological restrictions of the late Soviet period. It has been proven that his combination of scientific leadership and administrative skills ensured the formation of an effective scientific school, the strengthening of the material and technical base and human resources of the All-Union Selection and Genetic Institute, the expansion of international cooperation, and the integration of Ukrainian research into the global scientific community. It has been shown that the scientist's strategic management decisions contributed to the modernization of theoretical and methodological approaches in genetics and plant breeding and laid the foundation for the further development of these areas during the formation of independent Ukraine.*

Key words: O. Sozinov, All-Union Institute of Breeding and Genetics, genetics, breeding, genetic breeding science, agricultural history.

Постановка проблеми. Друга половина ХХ ст. позначена глибокими трансформаціями в науковому та суспільно-політичному житті СРСР. Починаючи з 1960-х рр. радянська наукова система дедалі очевидніше вступала у фазу системної кризи, що проявлялася у суперечливому поєднанні інтенсивного розвитку окремих галузей знань із жорсткими ідеологічними обмеженнями, консерватизмом управлінських структур та наростаючим технологічним відставанням. У цих умовах особливого значення набуває вивчення діяльності провідних учених і наукових організаторів, які, працюючи в межах адміністративно-командної моделі, водночас сприяли її модернізації, формували нові наукові напрями та забезпечували інтеграцію української науки у міжнародний простір.

Однією з ключових постатей цього періоду був академік Олексій Олексійович Созінов (1930–2018) – відомий генетик, селекціонер, організатор науки, багаторічний керівник установ і наукових колективів, що забезпечили розвиток молекулярно-генетичних досліджень в аграрній сфері. Його діяльність розгорталася в умовах політичного контролю над біологічними науками, необхідності подолання наслідків лисенківщини та розбудови нових наукових інституцій, спроможних відповідати сучасним викликам. Разом із тим О. О. Созінов став одним із небагатьох учених, який поєднував масштабну експериментальну роботу з активною адміністративною та координаційною діяльністю, зокрема, у межах Ради економічної взаємодопомоги та союзних наукових структур.

Аналіз досліджень. У сучасній історичній літературі питання реконструкції біографій та наукової спадщини провідних діячів сільськогосподарської науки досліджено недостатньо. Особливо це стосується вивчення діяльності академіка О. О. Созінова – одного з найбільш авторитетного генетиків та організатора аграрної науки другої половини ХХ ст. Здебільшого це публікації ювілейного характеру (Вергунов, 2010; Ситник, 2010), стислий біографічний нарис у прижиттєвому бібліографічному покажчику його наукових праць (Созінов, 2010), основні етапи життєвого шляху та наукового розвитку О. О. Созінова, його ключові досягнення у сфері генетики, біохімії та селекції рослин узагальнено у працях академіка В. А. Вергунова, С. І. Пирожкова, Н. М. Опари, К. Ситника (Вергунов, 2018; Пирожков, 2018; Ситник, 2000) та ін. Дослідниця С. В. Нижник зосереджується на висвітленні наукової діяльності О. Созінова (Нижник, 2024а; 2024b), його організаційних та новаторських рішеннях (Нижник, 2025) тощо.

Аналіз історіографії засвідчує відсутність комплексних досліджень діяльності О. О. Созінова, зокрема становлення його наукових пріоритетів та управлінського дос-

віду. Найважливіша прогалина зумовлює наукову новизну й актуальність статті, покликаної поглибити уявлення про роль ученого в умовах трансформації радянської наукової системи 1960–1980-х років.

Метою статті є аналіз наукової та організаційно-адміністративної діяльності Олексія Созінова у 1960–1980-х роках крізь призму кризи радянської науково-управлінської системи з акцентом на його внесок у розвиток генетики й селекції рослин, формування наукової школи та оновлення методологічних підходів.

Виклад основного матеріалу. 60-ті роки ХХ століття стали переломним етапом у відродженні генетики в СРСР після тривалого періоду домінування лисенківської доктрини та фактичного згортання класичної генетичної науки. Відновлення наукової автономії, поступове повернення до світових теоретико-методологічних стандартів і відкриття можливостей для міжнародної співпраці створили передумови для становлення нових дослідницьких напрямів. Саме в цей час активізується наукова діяльність Олексія Созінова, який остаточно визначає пріоритети своїх наукових інтересів і зосереджує увагу на проблемах генетики.

Зазначимо, що витоки життєвого та професійного шляху О. Созінова були нерозривно пов'язані із сільським середовищем та агрономічною працею. У 1954 р. він вступив до Одеського сільськогосподарського інституту за спеціальністю «селекція і насінництво». У 1955 р. молодий фахівець продовжив освіту в аспірантурі Всесоюзного селекційно-генетичного інституту (ВСГІ), де під науковим керівництвом видатного селекціонера, академіка М. Гаркавого (Нижник, 2024b, с. 37) остаточно сформувався його професійне спрямування. Саме наставник вчасно розпізнав науковий потенціал здібного аспіранта та сприяв утвердженню його інтересу до генетики і селекції рослин. У 1959 р. в Одеському сільськогосподарському інституті О. Созінов успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Пивоваренний ячмінь на півдні України» (Созінов, 2010, с. 23).

Упродовж 1960–1978 рр. наукова кар'єра О. Созінова розвивалася надзвичайно динамічно: від посади молодшого наукового співробітника він поступово зростає до рівня директора ВСГІ (м. Одеса), що засвідчило визнання його професійного авторитету та організаторських здібностей як одного із провідних учених, що визначили стратегію модернізації радянської та української генетики.

Так, у 1960 р. О. О. Созінов очолив лабораторію якості зерна ВСГІ (Созінов, 2010, с. 24). Від перших днів своєї діяльності О. О. Созінов зіткнувся з необхідністю фактично відроджувати лабораторію: доводилося вводити в роботу зношене обладнання, організувати його ремонт, модернізувати прилади та розробляти нові методики аналізу. Поступово сформувалося молоде наукове середовище: до колективу долучилися аспіранти, які активно включилися у виконання лабораторних і польових досліджень з генетики та якості зерна. Під керівництвом ученого було налагоджено ефективну взаємодію з провідними селекціонерами, що дало змогу інтегрувати результати фундаментальних генетичних досліджень у реальні селекційні програми.

Завдяки цьому лабораторія набула статусу провідного науково-методичного центру з проблем якості зерна в СРСР. Вона здійснювала методичне керівництво, організувала союзні наукові заходи, поширювала фундаментальні методичні розробки та розвивала міжінституційну співпрацю під керівництвом О. Созінова. Поряд із цим лабораторія брала активну участь у селекційному процесі, забезпечуючи генетичне обґрунтування нових сортів і впровадження сучасних методів оцінки та прогнозування якості зерна у виробництво, що зробило її одним із ключових центрів формування нових підходів у радянській аграрній науці.

Провідним напрямом діяльності О. О. Созінова в цей період було цілеспрямоване ведення селекційного процесу пшениці, що визначало як його наукові пошуки, так і практичний внесок у розвиток галузі. Працюючи в умовах наростання системної кризи радянського аграрного сектору, учений зосередив увагу на створенні високоякісних, адаптивних

та стійких сортів, а також на удосконаленні методологічних підходів до оцінювання цінних господарських ознак зернових культур.

У 1963 році О. О. Созінова призначено заступником директора з наукової роботи. Наступного, 1964-го, року вчений очолив новостворений на базі лабораторії якості зерна відділ генетичних основ селекції. У цьому підрозділі поряд із продовженням систематичних досліджень якості зерна активно розгорнулися широкомасштабні польові та лабораторні роботи з генетики рослин. Вперше у світі було продемонстровано можливість вивчення молекулярно-генетичних механізмів формування ключових селекційних ознак, таких як якість зерна та стійкість рослин до біотичних і абіотичних стресів. Розпочалася тісна співпраця з практичними селекціонерами, у результаті якої вчений став співавтором низки відомих сортів озимої пшениці, ячменю та інших сільськогосподарських культур, що успішно впроваджувалися у виробництво.

Паралельно з інтенсивною селекційною роботою під науковим керівництвом академіка Ф. Г. Кириченка (Нижник, 2024b, с. 38) він здійснював комплексні дослідження, що лягли в основу його докторської дисертації «Якість зерна пшениці півдня України і шляхи її покращення». У цій праці О. О. Созінов уперше системно обґрунтував взаємозв'язок між генетичними особливостями сортів, ґрунтово-кліматичними умовами регіону та технологією селекції (Созінов, 2010, с. 12).

Після призначення директором інституту (1971) О. О. Созінов продовжив послідовне реформування його теоретико-методологічних засад. Цей напрям науково-організаційної роботи він неодноразово поглиблював і надалі, вже на посаді віце-президента ВАСГНІЛ, а згодом і першого президента Української академії аграрних наук (нині – Національна академія аграрних наук України).

Період директорства О. О. Созінова став етапом якісного структурного оновлення Інституту, який під його керівництвом перетворився на один із провідних світових центрів досліджень у галузі генетики та селекції рослин. Розуміючи, що результативність наукових досліджень неможлива без оновлення кадрової політики та модернізації інфраструктури, він ініціював суттєве переформатування штатного складу та розгорнув цілеспрямовану роботу зі створення сучасної матеріально-технічної бази інституту – і все це в умовах жорстких обмежень радянської системи.

У доволі стислий термін було здійснено комплексне переоснащення інституту: прокладено сучасні комунікації, що забезпечили стабільне водо-, газо- та енергопостачання; зведено нові лабораторні корпуси, тепличні комплекси, селекційні центри в дослідних господарствах, а також житлову інфраструктуру для співробітників (Лифенко, 2012). Це створило умови для зростання кількості науковців та ефективної організації дослідницького процесу.

Важливим елементом модернізаційних проєктів став фітотрон – унікальна наукова споруда, покликана забезпечити цілорічні дослідження в контрольованих умовах і стати базовим союзним центром з генетики та селекції рослин. Упродовж майже десяти років його роботи тут було реалізовано низку інноваційних проєктів, що сприяли розвитку нових методичних підходів і прискоренню селекційних циклів. Однак повністю реалізувати задум перетворення фітотрону на провідний всесоюзний центр високотехнологічних досліджень не вдалося через політичні та адміністративні обмеження пізньорадянського періоду (Нижник, 2025).

Попри загальне ускладнення умов функціонування радянської наукової системи в 1960–1980-х рр., Олексій Созінов зумів розгорнути інтенсивну дослідницьку діяльність. За цей період він опублікував понад 200 наукових праць, в яких було закладено концептуальні підходи до вивчення білкового поліморфізму, удосконалено методи селекційного аналізу та здійснено вагомий внесок у формування нових напрямів генетичних досліджень, серед яких: «Удобрення та якість зерна» (1965), «Біохімічна генетика та селекція пшениці (1977), «Теоретичні основи селекції пшениці» (1978), «Поліморфізм про-

ламів в селекції» (1979), «Селекція пшениці та якість зерна» (1979) (Нижник, 2024а, с. 132) та ін.

У 1960-х рр. формується методологічна основа наукової школи О. Созінова, що органічно поєднала класичні генетичні концепції з новітніми на той час молекулярними підходами. Саме цей період став визначальним для становлення повноцінної інтелектуальної спільноти навколо вченого, яка вирізнялася не лише спільністю дослідницьких інтересів, а й виробленням інноваційних підходів до вивчення генетичного поліморфізму та його практичного використання в селекції та генетиці. Навколо О. Созінова сформувалося коло молодих фахівців, що перейняли його методологічні настанови, експериментальні стратегії та бачення розвитку генетики рослин. Наукова школа поступово оформилася як самостійний осередок генерування нових ідей, удосконалення методик аналізу білкових та ізоферментних маркерів і впровадження отриманих результатів у селекційну практику. Формування наукової школи було не лише відповіддю на виклики стагнації та кризи радянської науково-адміністративної системи, а й стратегічним кроком у розвитку української та світової генетики.

На адміністративному рівні О. О. Созінов відіграє ключову роль у відновленні інституційної інфраструктури генетичних досліджень: сприяє розвитку спеціалізованих лабораторій, підтримує створення міжвідомчих наукових груп, забезпечує усталення контактів з академічними центрами країн-членів РЕВ. Його організаторські зусилля були спрямовані на подолання інерції радянської наукової системи, яка внаслідок попередньої ідеологізації тривалий час гальмувала повернення генетики до міжнародного наукового простору.

Слід відзначити, що упродовж двох десятиліть установа виконувала роль координаційного центру для 78 установ країн – учасниць РЕВ, забезпечуючи узгодження досліджень з теорії селекції, насінництва та інноваційних методів створення високоврожайних і якісних сортів сільськогосподарських культур (Соколов, 2012, с. 321).

Висновки. У ході дослідження доведено, що діяльність академіка О. О. Созінова у 1960–1980-х рр. відіграла ключову роль у модернізації вітчизняної генетики та селекції в умовах кризи радянської науки. Його наукові й організаційні ініціативи забезпечили збереження й розвиток фундаментальних досліджень, удосконалення системи організації науки, упровадження нових методів та інтеграцію українських учених у загальносоюзні й міжнародні проєкти попри ідеологічні та адміністративні обмеження. Співпраця О. Созінова з РЕВ сприяла інтеграції української науки в європейський простір, активізувала обмін методиками й результатами між країнами Центральної та Східної Європи та частково долала наукову ізоляцію СРСР.

Створена вченим наукова школа, зорієнтована на дослідження генетичного поліморфізму, білкових маркерів, якості зерна зернових та ізоферментних систем, заклала підґрунтя для розвитку сучасної біохімічної генетики та молекулярних технологій у селекції рослин. Запропоновані методологічні підходи дістали широке практичне застосування та вплинули на формування нових уявлень про роль генетичної структури популяцій у підвищенні продуктивності культур.

Таким чином, діяльність О. О. Созінова демонструє поєднання наукових і управлінських стратегій у подоланні системної кризи радянської науки.

Перспективним напрямом подальших досліджень є всебічне вивчення трансформації наукової спадщини О. О. Созінова в умовах становлення незалежної України та розвитку сучасної біологічної науки.

Джерела та література

- Вергунов, В.** (2010). 80-річчя академіка НАН України О. О. Созінова. *Вісник НАН України*, 4.
- Вергунов, В.** (2018). Він випереджав свій час: штрихи до портрету академіка О. О. Созінова. *Світгляд*, 5.
- Лифенко, С.** (2012). *Селекційно-генетичний інститут: 100 років. 1912–2012: Нариси з історії*. Одеса.

- Нижник, С.** (2024a). Науковий простір академіка О. О. Созінова (1930–2018): вплив визначних діячів аграрної науки на формування вченого (друга половина XX століття). *Наука та наукознавство*, 4. <https://doi.org/10.15407/sofs2024.04.128>
- Нижник, С.** (2024b). Висвітлення наукової діяльності академіка О. О. Созінова на шпальтах української періодики кінця XX – початку XXI ст. *Історія науки і біографістика*, 2. <https://doi.org/10.31073/istnauka202402-03>
- Пирожков, С., Вергунов, В.** (2018). Перший президент Академії аграрних наук незалежної України (пам'яті академіка НАН України О.О. Созінова). *Вісник НАН України*, 19. DOI: <https://doi.org/10.15407/visn2018.09>
- Ситник, К., Кордюм, О.** (2010). Олексій Олексійович Созінов (до 80-річчя від дня народження вченого). *Український ботанічний журнал*, 67.
- Ситник, К.** (2000). *Созінов Олексій Олексійович*. Вчені-генетики і селекціонери у галузі рослинництва. Київ.
- Созінов Олексій Олексійович**: біобібл. покажч. наук. пр. за 1954–2009 роки. До 80-річчя від дня народження. (2010). / В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко. Київ: Аграр. наука.
- Соколов, В.** (2012). Селекційно-генетичний інститут – історія, напрями і результати наукових досліджень. *Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів*, 10, 2.
- Nyzhnyk, S.** (2025). Megaproject on innovative transformation of the plant breeding system to increase productivity and yield (second half of the twentieth century). *History of Science and Technology*, 15, 1. DOI: 10.32703/2415-7422-2025-15-1-11-25

References

- Verhunov, V.** (2010). 80-richchya akademika NAN Ukrayiny O. O. Sozinova [80th anniversary of Academician of the National Academy of Sciences of Ukraine O. O. Sozinova]. *Visnyk NAN Ukrayiny – Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine*, 4, 65–66 [in Ukrainian].
- Verhunov, V.** (2018). Vin vyperedzhav sviy chas: shtrykhy do portretu akademika O. O. Sozinova [He was ahead of his time: touches to the portrait of academician O. O. Sozinova]. *Svitohlyad – Outlook*, 5, 14–16 [in Ukrainian].
- Lyfenko, S.** (2012). Seleksiyno-henetychnyy instytut: 100 rokiv. 1912–2012: Narysy z istoriyi [*Selection and Genetics Institute: 100 Years. 1912–2012: Essays on History*]. Odesa [in Ukrainian].
- Nyzhnyk, S.** (2024a). Naukovyy prostir akademika O. O. Sozinova (1930–2018): vplyv vyznachnykh diyachiv ahrarnoyi nauky na formuvannya vchenoho (druga polovyna XX stolittya) [The scientific space of academician O. O. Sozinov (1930–2018): the influence of prominent figures in agricultural science on the formation of a scientist (second half of the 20th century)]. *Nauka ta naukoznavstvo – Science and science studies*, 4, 128–140. <https://doi.org/10.15407/sofs2024.04.128> [in Ukrainian].
- Nyzhnyk, S.** (2024b). Vysvitlennya naukovoyi diyal'nosti akademika O. O. Sozinova na shpal'takh ukrayins'koyi periodyky kintsya XX – pochatku XXI st [Coverage of the scientific activities of academician O. O. Sozinov in Ukrainian periodicals of the late 20th and early 21st centuries]. *Istoriya nauky i biohrafistyka – History of science and biographies*, 2, 32–46. <https://doi.org/10.31073/istnauka202402-03> [in Ukrainian].
- Pyrozhhkov, S. & Verhunov, V.** (2018). Pershyy prezydent Akademiyi ahrarnykh nauk nezalezhnoyi Ukrayiny (pam'yati akademika NAN Ukrayiny O. O. Sozinova) [The first president of the Academy of Agrarian Sciences of independent Ukraine (in memory of Academician of the National Academy of Sciences of Ukraine O. O. Sozinov)]. *Visnyk NAN Ukrayiny – Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine*, 19, 83–87. DOI: <https://doi.org/10.15407/visn2018.09> [in Ukrainian].
- Sytnyk, K. & Kordyum, Ye.** (2010). Oleksiy Oleksiyovych Sozinov: do 80-richchya vid dnya narodzhennya vchenoho [Oleksiy Oleksiyovych Sozinov: to the scientist's 80th birthday]. *Ukrayinskyi botanichnyy zhurnal – Ukrainian botanical journal*, 2, 301–303 [in Ukrainian].
- Sytnyk, K.** (2000). *Sozinov Oleksiy Oleksiyovych [Alexey Alekseevich Sozinov]*. Vcheni-henetyky i selektsionery u haluzi roslynnytstva. Kyiv [in Ukrainian].
- Sozinov Oleksiy Oleksiyovych**: biobibl. pokazhch. nauk. pr. za 1954–2009 roky. Do 80-richchya vid dnya narodzhennya (2010). [*Oleksii Oleksiiovych Sozinov: biobibl. show of science pr. for the years 1954–2009. To the 80th anniversary of the birthday*] / Uporyad. V. A. Verhunov, T. F. Derleimenko, O. P. Anikina, L. A. Kyrylenko, V. M. Tovmachenko, V. Yu. Sokolov; nauk. red. V. A. Verhunov. Kyiv [in Ukrainian].

- Sokolov, V.** (2012). Seleksiyno-henetychnyy instytut – istoriya, napryamy i rezultaty naukovykh doslidzhen' [Selection and Genetics Institute – history, areas of focus, and research results]. *Visnyk Ukrayins'koho tovarystva henetykiv i seleksioneriv – Bulletin of the Ukrainian Society of Geneticists and Breeders*, 10, 2 [in Ukrainian].
- Nyzhnyk, S.** (2025). Megaproject on innovative transformation of the plant breeding system to increase productivity and yield (second half of the twentieth century). *History of Science and Technology*, 15, 1. DOI: 10.32703/2415-7422-2025-15-1-11-25 [in English].

Дата першого надходження статті до видання: 12.12.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 08.01.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 17.03.2026

Ця робота ліцензується відповідно
до ліцензії відкритого доступу
Creative Commons Attribution 4.0
International License